

henstiller til den højtærede Minister og det høje Ting, at der stilles flere Penge til Raadighed til Udlaan til Laaneforeningerne. Det forekommer mig at være heldigt, at Fiskefartøjerne bygges for Foreningers Regning i Stedet for for den enkelte Mands Regning. Man bør derfor støtte disse Foreninger saa meget, som det paa nogen Maade kan gøres. Og nu da de sønderjydske Fiskere ogsaa er kommet ind under Loven, vil det være ret nødvendigt at stille større Beløb til Raadighed, da de formentlig ogsaa vil melde sig.

Jeg synes ogsaa, at man kunde yde noget større Laan til Fiskefartøjer end hidtil, $\frac{2}{3}$ ved nye Fartøjer og Halvdelen ved ældre. Det er ikke noget stort Beløb under Hensyn til de store Omkostninger, der nu er forbundne med at bygge disse Fiskefartøjer. De koster nu 3—4 Gange saa meget som før Krigen, og det er derfor et meget stort Beløb, man forlanger, at Fiskeren selv skal møde med for at faa Statslaan. Jeg mener, man kan sammenligne disse Laan med de Laan, der ydes til Oprettelse af Husmandsbrug; det forudsættes jo ogsaa udtrykkelig i Loven, at den Mand, der faar Laan til Fiskefartøjer, ikke kan faa Laan til Husmandsbrug. Men til disse Jordbrug kan man faa $\frac{6}{10}$ af Laaneværdien og yderligere et Statstilskud paa $\frac{3}{10}$ af Laaneværdien til Opførelse af Bygninger. Jeg skal indrømme, at Jord er et mere haandfast Pant for Staten end Fiskefartøjer, men hvad Bygningerne paa Jorden angaar, kan de vel omtrent være lige saa usikre som Fiskefartøjer, og i begge Tilfælde gælder det jo, at man skal forsikre. Jeg ser derfor ikke, der kan være noget urigtigt i at yde større Laan til Fiskefartøjer lige saavel som til Statshusmandsbrugene — Laan eller Tilskud, hvad den højtærede Minister nu vil foretrække, men i alt Fald saaledes, at det bliver lempeligere for Fiskerne at fremskaffe disse Fartøjer. Ellers er det jo givet, at Fiskerne vil blive i høj Grad afhængige af Kapitalen. Naar de nu med de større Omkostninger skal skaffe 10 000—12 000 Kr. for at faa bygget et saadant Fartøj, ja, hvis Fartøjet er større, kan Udgiften komme op paa en Snes Tusinde Kroner, saa er det noget,

som de i Regelen umuligt kan, uden at de skal laane hos Pengemænd eller Pengeinstitutter, og naar Renten nu, som man ved, er blevet ca. 8 pCt., vil det blive meget dyre og vanskelige Penge at arbejde med for et Erhverv, som i Forvejen er meget daarligt stillet; det kan jo heller aldrig være heldigt, at saakaldte selvstændige Erhverv skal være i saa høj Grad afhængige af Pengemarkedet. Jeg henstiller derfor, om der ikke kunde gives noget større Laan i disse Fartøjer. Naar der derimod, som det har vist sig, er Fiskere, som efter at have faaet et saadant Laan afhænder Fartøjet, maa jeg sige, at dem bør man ikke have nogen som helst Medlidenhed med, for det har altsaa været en ren og skær Spekulation. Har de en Gang faaet et saadant Laan, bør de ikke have Laan i nogen ny Baad, medmindre der er Penge tilovers; i hvert Fald bør de andre, som ikke har kastet sig ud i en saadan Spekulation, have Førsteret. For øvrigt er Staten jo ogsaa Herre over, om den i saadanne Tilfælde vil lade Laanet følge med til den nye Ejer.

Ligeledes vil jeg gerne henstille, om der ikke kunde sættes en noget længere Afbetalingsfrist. Fristen er for dem, der er Medlemmer af en Laaneforening, 15 Aar, men kun 10 Aar for dem, der har direkte Laan. Det sidste synes jeg er alt for kort en Frist. I et Aar kan de paagældende ganske vist slippe for Afdrag, men derefter skal de afdrage Laanet med $\frac{1}{10}$ aarlig, og naar Beløbet er saa stort som det, her er Tale om, bliver det jo en meget stor Udgift for de paagældende. Jeg mener, at man uden Risiko kunde udstrække Afbetalingsfristen til de 15 Aar, som er gældende for Laaneforeningerne. Atter her maa jeg sammenligne Betingelserne i denne Lov med de Betingelser, der gælder for Husmandsbrug. For disses Vedkommende forrentes og afdrages der med $5\frac{1}{2}$ pCt. aarlig, medens Fiskerne alene til Afdrag skal yde $\frac{1}{10}$ af hele Laanet. Det er, synes jeg, en alt for stor Forskel, og jeg henstiller, om man ikke ogsaa paa dette Punkt kunde naa til en lempeligere Ordning for Fiskerne.

Jeg skal altsaa anbefale Lovforslaget til Vedtagelse, men jeg ønskede gerne større Laan og længere Afdragsfrist.